

แบบรายงานผล

การตรวจราชการและติดตามประเมินผลการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ

รอบที่ ๑ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗

สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดอุดรธานี

นโยบายการตรวจ : การลดภาระครูและบุคลากรทางการศึกษา

๑.๓ : แก้ไขปัญหาหนี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เห็นผลเป็นรูปธรรม

๑. การวิเคราะห์สถานการณ์ในพื้นที่ ในการขับเคลื่อนการดำเนินงานการแก้ไขปัญหาหนี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เห็นผลเป็นรูปธรรม

๑.๑ สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดอุดรธานี ได้ดำเนินการขับเคลื่อนการดำเนินงานการแก้ไขปัญหาหนี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เห็นผลเป็นรูปธรรม โดยคณะกรรมการแก้ไขปัญหาหนี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษา ระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (สถานีแก้หนี้ครู) ได้ดำเนินการแก้ไขปัญหาหนี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษา ตามแนวทางที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๑) รับลงทะเบียนเข้าร่วมโครงการแก้ไขปัญหาหนี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผ่านระบบโปรแกรม “ระบบแก้หนี้ สพฐ. DEBT OBEC”

๒) จัดทำระบบข้อมูลเพื่อแก้ไขปัญหาหนี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษาในภาพรวมของเขตพื้นที่การศึกษา ข้อมูลเกี่ยวกับรายได้และข้อมูลเกี่ยวกับหนี้สินจากสถาบันการเงิน ของข้าราชการครูฯ ลูกจ้างประจำ และพนักงานราชการ รวมถึงข้าราชการบำนาญ

๓) จัดให้มีกระบวนการตรวจสอบเงินเดือนคงเหลือสุทธิให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการหักเงินเดือนเงินบำเหน็จบำนาญข้าราชการเพื่อชำระหนี้เงินกู้ให้แก่สวัสดิการในส่วนราชการและสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๕๑

๔) ควบคุมการรับรองเงินเดือน การหัก ณ ที่จ่าย การรับรองการให้กู้การควบคุมยอดหนี้รวมของครูให้ไม่เกินความสามารถชำระหนี้และการให้กู้ในอนาคตในจุดเดียว

๕) จัดกิจกรรมเรียนรู้ด้านการวางแผนทางการเงิน การลงทุน และการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามความเหมาะสม

๖) กำหนดแนวทางแก้ไขปัญหาหนี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษาร่วมกันระหว่างสหกรณ์ออมทรัพย์ครู ส่วนราชการและสถาบันการเงินในเขตพื้นที่การศึกษาและหน่วยงาน ระดับจังหวัด

๗) ร่วมกับสหกรณ์ออมทรัพย์ครู และสถาบันการเงินในการปรับโครงสร้างหนี้กับเจ้าหนี้ทุกราย หรือรวมหนี้ให้ครูมีเงินเดือนเหลือสุทธิหลังหักชำระหนี้ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๓๐

๘) โกล่เกลี่ยเพื่อชะลอการฟ้องร้องก่อนการดำเนินคดี โกล่เกลี่ยระหว่างการพิจารณาคดี และการประสานช่วยเหลือครูในชั้นบังคับคดี รวมถึงการไกล่เกลี่ยระหว่างเจ้าหนี้กับครูและผู้ค้ำประกัน

๙) พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้ด้านการเสริมสร้างวินัยและการวางแผนทางการเงิน

- แจ้งประชาสัมพันธ์ ครูและบุคลากร/ผู้รับบำนาญ ที่สนใจ ลงทะเบียนรอบที่ ๑

(ลงทะเบียน ๒๕ ราย) และรอบที่ ๒ (ลงทะเบียน ๒๕ ราย)

- วางแผน /เตรียมข้อมูลการประชุมร่วมกับคณะกรรมการสถานี่แก้หนี้และสถาบันการเงินฯที่เป็นเจ้าหนี้และผู้เกี่ยวข้อง เพื่อหาวิธีแนวทางช่วยเหลือและแก้ไข ผู้ที่ลงทะเบียนเข้าร่วมโครงการฯ

เชิญประชุมเจรจากับสถาบันการเงินฯที่เป็นเจ้าหนี้คือสหกรณ์ออมทรัพย์จักรอุดรธานี เพื่อพูดคุยเจรจากาทางช่วยเหลือผู้ลงทะเบียนที่ถูกฟ้องร้องฯ ทั้ง ๓ ราย โดยเชิญผู้แทนสหกรณ์ออมทรัพย์จักรอุดรธานีและผู้ถูกฟ้องร้องดำเนินคดีทั้ง ๓ ราย มาที่สถานี่แก้หนี้ สห.ม.อุดรธานี เพื่อหาแนวทางและทางออกร่วมกันโดยทางสหกรณ์ฯจะช่วยเหลือสมาชิกทั้ง ๓ ราย โดยการให้รวมหนี้/ปรับโครงสร้างหนี้/ขยายจำนวนงวด เพื่อจะได้ลดภาระในการผ่อนชำระลดลง เพื่อจะได้ให้เงินเดือนคงเหลือมากขึ้น (สหกรณ์เริ่มดำเนินการปรับโครงสร้างหนี้ เดือนเมษายน ๒๕๖๗ เป็นต้นไป)

๑.๒ สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดอุดรธานี ได้ดำเนินการวิเคราะห์สถานการณ์ปัญหาหนี้สินของครูและบุคลากรทางการศึกษา ในสังกัด โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๑.๒.๑ ข้อมูลเงินเดือนของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

๑) ข้าราชการประจำ จำนวน ๒,๑๒๓ คน

- เงินเดือนคงเหลือน้อยกว่าร้อยละ ๓๐ จำนวน ๓๔๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๑๑
- เงินเดือนคงเหลือร้อยละ ๓๐ ขึ้นไป จำนวน ๑,๗๘๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๘๓.๘๙

๒) ข้าราชการบำนาญ จำนวน ๓,๓๕๓ คน

- เงินเดือนคงเหลือน้อยกว่าร้อยละ ๓๐ จำนวน ๑,๒๐๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๖
- เงินเดือนคงเหลือร้อยละ ๓๐ ขึ้นไป จำนวน ๒,๑๔๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๔

๑.๒.๒ ลงทะเบียนเข้าร่วมโครงการแก้ไขปัญหานี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผ่านระบบโปรแกรม “ระบบแก้หนี้ สพฐ. DEBT OBEC” จำนวน ๓๔ คน มีรายละเอียด ดังนี้

๑) จำแนกตามกลุ่มสี ได้ดังนี้

- กลุ่มสีแดง ที่ถูกฟ้องทุกกรณี จำนวน ๑๒ คน
- กลุ่มสีแดง ที่ยังไม่ถูกฟ้อง จำนวน ๒๑ คน
- กลุ่มสีเหลือง จำนวน ๑ คน

๒) เป็นข้าราชการประจำ จำนวน ๑๑ คน ประกอบด้วย

ครู จำนวน ๗ คน

- ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน ๔ คน

๓) เป็นข้าราชการบำนาญ จำนวน ๒๑ คน

- ถูกฟ้องร้องดำเนินคดี จำนวน ๑๒ ราย
- ไม่ถูกฟ้องร้องดำเนินคดี จำนวน ๙ ราย
- ปกติ จำนวน ๑ ราย

๔) ความต้องการช่วยเหลือ

๑) จัดสรรปล่อยเงินกู้เพื่อแก้ไขปัญหานี้สินนอกระบบ

๒) ปรับโครงสร้างหนี้, ลดดอกเบี้ยเหลือ ๒ – ๔ %, ยืดเวลาผ่อนถึง ๗๕ ปี,

๓) ขำระเงินงวดน้อยลง, ขยายงวดเป็น ๒๔๐ - ๓๖๐ งวดและทำประกันไว้เวลาเสียชีวิตนี้

หมด

๔) รวมหนี้ไว้กับสถาบันการเงินแห่งเดียว ให้เงินเหลือดำรงชีพไม่ต่ำกว่า ๓๐ % อย่างแท้จริง

๕) ของดจ่ายดอกเบี้ยตอนพักหนี้หรือตอนเข้ามาตรการ, ขอหักเงินต้นเป็นหลัก

๖) ขอต่อสัญญาเงินกู้ธนาคารออมสินที่ครบอายุสัญญา

๗) งดการบังคับคดีที่ถูกฟ้องร้องในฐานะผู้ค้ำประกัน

๘) ขอให้งดฟ้องและขายทอดตลาดทุกกรณี

๙) ขอสงเเฉพาะตั้นอย่างน้อย ๓ ปี แขนวดอกเบี้ยไว้

๑. แยกประเภทผู้ลงทะเบียน รอบที่ ๑ สีแดง จำนวน ๑๙ ราย สีเหลือง

จำนวน ๖ ราย

๒. แยกประเภทผู้ลงทะเบียน รอบที่ ๒ สีแดง จำนวน ๑๘ ราย สีเหลือง จำนวน ๗ ราย

๓. ผู้ลงทะเบียน ที่จะต้องดำเนินการแก้ไขโดยเร่งด่วนกรณีถูกฟ้องร้องดำเนินคดี รอบที่ ๑

จำนวน ๓ ราย

๔. ประสานผู้ลงทะเบียน ๓ ราย ที่ถูกฟ้องร้องดำเนินคดี มาให้ข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อวางแผน

ดำเนินการช่วยเหลือ

๕. ได้ทราบข้อมูลและมูลเหตุ ที่ถูกดำเนินคดีฯ และสถาบันการเงินฯที่เป็นเจ้าหนี้ได้ดำเนินการ
ไกล่เกลี่ยและประนอมหนี้ เรียบร้อยแล้ว

๒. ผลการดำเนินงานการขับเคลื่อนนโยบายฯ ตามจุดเน้นที่ ๑.๓

๒.๑ การดำเนินการตามแผนงาน/มาตรการเจรจาช่วยเหลือ เพื่อแก้ไขปัญหาหนี้สินครูและ
บุคลากรทางการศึกษา

๒.๑.๑ สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดอุดรธานี ได้มีหนังสือถึงสหกรณ์ออมทรัพย์ครูอุดรธานี จำกัด
และสหกรณ์ออมทรัพย์เสมารธรรมจักรอุดรธานี จำกัด เพื่อให้ดำเนินการตามแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการดำเนินการตาม
ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการหักเงินเดือน เงินบำเหน็จบำนาญข้าราชการเพื่อชำระหนี้เงินกู้ให้แก่
สวัสดิการและสหกรณ์พ.ศ.๒๕๕๑ และมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๖๔ เกี่ยวกับการแก้ไขปัญหา
หนี้สินข้าราชการครู ซึ่งกำหนดให้ข้าราชการที่จะกู้ยืมเงินจากสวัสดิการภายในส่วนราชการหรือสหกรณ์ต้องแสดง
ความประสงค์จะให้ส่วนราชการหักเงินเดือนหรือเงินบำเหน็จ บำนาญ เพื่อชำระหนี้เงินกู้ดังกล่าวให้ดำเนินการ
ดังต่อไปนี้

๑) ยื่นคำร้องขอให้ผู้บังคับบัญชาขั้นต้นออกหนังสือรับรองเงินเดือนหรือเงินบำเหน็จบำนาญ และ
รายการหักเงิน ณ ที่จ่าย จะต้องได้รับการรับรองสำเนาถูกต้องจากเจ้าหน้าที่การเงินของส่วนราชการผู้หักเงิน ณ ที่
จ่าย เท่านั้น

๒) มีหนังสือยินยอมให้หักเงินเดือนหรือเงินบำเหน็จบำนาญ

๓) ค่าของกู้ยืมเงินที่ระบุจำนวนเงินที่จะกู้ยืม อัตราดอกเบี้ย จำนวนเงินที่จะต้องชำระรายเดือน
และจำนวนงวดที่ต้องชำระ (จำนวนเดือน)

๒.๑.๒ สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดอุดรธานี ดำเนินการจัดกลุ่มปัญหาหนี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษา ผู้ที่ลงทะเบียนเข้าร่วมโครงการฯ ตามสภาพทางการเงินส่วนบุคคลเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการดำเนินงานแก้ไขปัญหาหนี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษา แบ่งเป็น ๓ กลุ่มสี ได้แก่ สีแดง สีเหลือง และสีเขียว มีรายละเอียดดังนี้

๑) กลุ่มสีแดง หมายถึง ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ถูกฟ้องดำเนินคดีเรื่องหนี้สิน หรือครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีเงินคงเหลือน้อยกว่า ๓๐ % หรือทั้งสองกรณี

๒) กลุ่มสีเหลือง หมายถึง ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีหนี้สินและมีเงินคงเหลือมากกว่า ๓๐ %

๓) กลุ่มสีเขียว หมายถึง ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ไม่มีหนี้สิน

๒.๑.๓ สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดอุดรธานี ได้เชิญสถาบันการเงินในจังหวัดอุดรธานี ประกอบด้วย สหกรณ์ออมทรัพย์ครูอุดรธานี จำกัด สหกรณ์ออมทรัพย์เสมาธรรมจักรอุดรธานี จำกัด ธนาคารออมสิน ธนาคารกรุงไทย และธนาคารอาคารสงเคราะห์ ประชุมร่วมกับคณะกรรมการแก้ไขปัญหาหนี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษา ระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อรับทราบข้อมูลและวางแผนการแก้ไขปัญหาหนี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษา ผู้ที่ลงทะเบียนเข้าร่วมโครงการแก้ไขปัญหาหนี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผ่านระบบโปรแกรม “ระบบแก้หนี้ สพฐ. DEBT OBEC” เมื่อวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗ ณ ห้องประชุมหมี่ขิด สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดอุดรธานี

๒.๒) การสำรวจสภาพหนี้ จัดทำฐานข้อมูล และจัดกลุ่มสภาพปัญหาหนี้สินของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสังกัด

๒.๒.๑ ข้อมูลเงินเดือนของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

๑) ข้าราชการประจำ จำนวน ๒,๑๒๓ คน

- เงินเดือนคงเหลือน้อยกว่าร้อยละ ๓๐ จำนวน ๓๔๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๑๑

- เงินเดือนคงเหลือร้อยละ ๓๐ ขึ้นไป จำนวน ๑,๗๘๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๘๓.๘๙

๒) ข้าราชการบำนาญ จำนวน ๓,๓๕๓ คน

- เงินเดือนคงเหลือน้อยกว่าร้อยละ ๓๐ จำนวน ๑,๒๐๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๖

- เงินเดือนคงเหลือร้อยละ ๓๐ ขึ้นไป จำนวน ๒,๑๔๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๔

๒.๒.๒ ลงทะเบียนเข้าร่วมโครงการแก้ไขปัญหาหนี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผ่านระบบโปรแกรม “ระบบแก้หนี้ สพฐ. DEBT OBEC” จำนวน ๓๔ คน มีรายละเอียด ดังนี้

๑) จำแนกตามกลุ่มสี ได้ดังนี้

- กลุ่มสีแดง ที่ถูกฟ้องทุกกรณี จำนวน ๑๒ คน

- กลุ่มสีแดง ที่ยังไม่ถูกฟ้อง จำนวน ๒๑ คน

- กลุ่มสีเหลือง จำนวน ๑ คน

๒) เป็นข้าราชการประจำ จำนวน ๑๑ คน ประกอบด้วย

ครู จำนวน ๗ คน

- ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน ๔ คน

๓) เป็นข้าราชการบำนาญ จำนวน ๒๑ คน

- ถูกฟ้องร้องดำเนินคดี จำนวน ๑๒ ราย

- ไม่ถูกฟ้องร้องดำเนินคดี จำนวน ๙ ราย

- ปกติ จำนวน ๑ ราย

๔) ความต้องการช่วยเหลือ

๑) จัดสรรปล่อยเงินกู้เพื่อแก้ไขปัญหาหนี้ในระบบ

๒) ปรับโครงสร้างหนี้, ลดดอกเบี้ยเหลือ ๒ - ๔ %, ยืดเวลาผ่อนถึง ๗๕ ปี,

๓) ชำระเงินงวดน้อยลง, ขยายงวดเป็น ๒๔๐ - ๓๖๐ งวดและทำประกันไว้เวลาเสียชีวิต

หนี้หมด

๔) รวมหนี้ไว้กับสถาบันการเงินแห่งเดียว ให้เงินเหลือดำรงชีพไม่ต่ำกว่า ๓๐ % อย่างแท้จริง

๕) ของดจ่ายดอกเบี้ยตอนพักหนี้หรือตอนเข้ามามาตรการ, ขอหักเงินต้นเป็นหลัก

๖) ขอต่อสัญญาเงินกู้ธนาคารออมสินที่ครบอายุสัญญา

๗) งดการบังคับคดีที่ถูกฟ้องร้องในฐานะผู้ค้ำประกัน

๘) ขอให้งดฟ้องและขายทอดตลาดทุกกรณี

๙) ขอส่งเฉพาะต้นอย่างน้อย ๓ ปี แขนงดอกเบี้ยไว้

๓. ปัญหาอุปสรรค

๑. การปล่อยเงินกู้จากสถาบันการเงินมีการแข่งขันกันสูง ทำให้บางสถาบันปล่อยให้กู้ง่าย

๒. ข้อมูลลูกหนี้ของสหกรณ์ออมทรัพย์ไม่เชื่อมโยงกับสถาบันการเงินอื่น ทำให้ไม่สามารถควบคุมการปล่อยเงินกู้บนพื้นฐาน “เงินเดือนต้องเหลือไม่น้อยกว่าร้อยละ ๓๐”

ปัญหาและอุปสรรค ในการดำเนินโครงการแก้ไขปัญหานี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษาและผู้รับบำนาญ ผู้ลงทะเบียนหลายรายเป็นหนี้ในระบบซึ่งหนี้สินบางประเภท สถาบันแก้ไขหนี้ไม่สามารถเข้าไปดูแลและไกล่เกลี่ยได้

๓. ข้าราชการครูและบุคลากรไม่มีความประสงค์ที่จะเปิดเผยข้อมูลหนี้สินส่วนบุคคล และกังวลในการเข้าโครงการอาจดิตตบรรเทาหนี้ในภายหลัง

๔. ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะในภาพรวม

๑ ข้อเสนอแนะระดับพื้นที่

ดูแลข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่กำลังจะเริ่มมีปัญหาในการผ่อนชำระ ให้สามารถพ้นวิกฤต

- นโยบายลดดอกเบี้ยเงินกู้ทุกสถาบันการเงิน เพื่อประชาชนทุกคนจะได้รับประโยชน์

- ปลุกฝังวินัยการออม/ ไม่สร้างหนี้ให้ โดยเริ่มตั้งแต่ครอบครัว

- อยากให้รัฐบาลส่งเสริมให้สร้างรายได้/สร้างอาชีพ กับประชาชน

๒ ข้อเสนอแนะระดับนโยบาย

- ควรนำเงินออมที่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาออมไว้กับ กบข. มาปล่อยกู้ให้กับสมาชิกในอัตราดอกเบี้ยที่ต่ำและปล่อยกู้ในจำนวนเงินที่สามารถครอบคลุมหนี้สินที่มีอยู่เดิมทั้งหมดเพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาที่ต้นเหตุ

- รัฐบาลควรจัดสรรแหล่งเงินงบประมาณเพื่อเป็นเงินกู้แก้ไขปัญหาหนี้สินครู เพื่อลดภาระดอกเบี้ยให้สามารถส่งเงินต้นได้มากขึ้น จะสามารถลดระยะเวลา และแบ่งเบาภาระหนี้ได้มากยิ่งขึ้น